

ZIAR POLITIC INDEPENDENT
APARE SĂPTĂMĂNALREDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
ARAD, Strada Eminescu Nr. 18.

ABONAMENTE:

Pe un an	—	—	—	160 Lei
Pe șase luni	—	—	—	80
Pentru săteni și studenți	—	—	—	150
Pentru instituțiuni și autorități	—	—	—	300

Înainte

Munca românească

Printre îndemnul ce se aude din locuri de eforturi la eforturile și inițiativa particulară, este și cea, care încurajează o pâră azi foarte modestă, re- și dezorganizată a munii naționale. Este vorba de meseriașul român. Înțelegerea cercurilor diriguitoare pentru acest element productiv și atât de necesar în angrenajul unei organizații economice, dacă este să judecăm după rezultate, lipsește complet. Ci, ajunge să examinăm structura organizațiilor economice minore, să credem totuși, că de- de va, spre a ne da seama, în trecut și sub un reținat străin, orașele au putut să fie cucerite grație elementului de producție, de economie și de conservatism care este meseriașul.

Avem în fața noastră acest învățământ, din care trebuie să tragem profit pentru ne- mitele noastre de viitor. Și totuși, nu o facem. Căci, meseriașul român, încă și azi, este lăsat la voia întâmplării, și plină desorganizare și fără principii și măcar numărul, al societății organizate. Și fiindcă, drept ispașă a violențelor și a nepăsării oficiale, avem mereu constrâns, să dăm drumul înapoi, trebuie să arătăm și aci, că de șai- prezece ani, nu s'a făcut

nimic sau aproape nimic, pentru a da o nădejde și un stimulent acestei categorii sociale.

Lipsa aceasta ține astfel de condițiile generale vitrege, în care ne ducem existența, în noua așezare politică, întârziind să ne apropiem adevărurile simple și rodnice ale realităților românești. Aproape în toate domeniile activității publice concluziile se razimă pe a- celeași greșeli și nevoi, de care ne sesizăm, intermitent și fără a doua zi.

Să credem totuși, că unde- va, spre a ne da seama, în trecut și sub un reținat străin, orașele au putut să fie cucerite grație elementului de producție, de economie și de conservatism care este meseriașul.

Dar cât vom aștepta acea zi, dacă nu vom cauta singuri a nu o apropia, prin luptă și stăruință, în care fiecare pas să fie făcut conștient și neșovăelnic, întru realizarea țelurilor obștești: muncă și progres românesc.

„Înainte“

Inutilitatea cenzurii

Șeful partidului liberal, precum conducerea partidului național- românesc, au cerut în concordanță, ridicarea cenzurii.

Și de ce nu? Un singur rost ar avea cenzura, — dar o altă cenzură — acela al verificării materialului din gazetele maghiare cari, cu toată cenzura, sunt bine de insinuări, de subînțelepciuni, iar materialul le e așa fel selecționat și așezat încât for- tează un adevărat cifru merit și se strecoare printre degetele rădicării cenzurii, iar la o even- tală acuză, să fie acoperite.

Altfel, ce apără cenzura? Gu- vernul? Bine, dar aceasta e do- dată că Guvernul are ceva pe conștiință. Dacă activitatea gu- vernului se desfășoară după cele mai morale norme atunci nu mai are nevoie de cenzură că dar nimeni nu se apucă să scrie răpăstii. Iar dacă scrie totuși ceva, i se poate sancționa fapta, fără cenzură.

Sau apără cenzura oarecum oroana? De ce? De cine? Dacă din cauza cuiva, — să- cum, a unui mic grup de oa- meni, — se închide gura unei ri întregi, stingherind-o în liber- tate ca pe un fiacau pe care ai îmbrăca în haine de copil asemnează că guvernul face concesii și acordă importanță rea mare celui pe care vrea să-l desființeze.

Curaj dar! Să ne arate Gu- vernul că nu-i e teamă de nici o vorbă aspră, altfel suntem siliți să gândim că «Ceva-i putred în anemarca».

D. G.

Sporirea penziilor la invalizi

Se aduce la cunoștința inval- zilor de război, că prin jurna- lul Consiliului de Miniștri No. 1299 din 7 Iulie 1934, s'a hotărât sporirea penzilor de război — mari mutilați. 100 la sută in- validitate și 80 la sută invalidi- tate, după cum urmează:

1. Cei clasați ca mari mutilați sau cu invaliditate de 100 la sută vor primi pensile prevăzute de art. 6 din legea din 10 Oct. 1932.

2. Cei clasați cu invaliditate de 80 la sută din diferența dela pensile ce primesc astăzi, până la cea prevăzută de art. 7 din aceeași lege.

Plata penzilor astfel sporită, urmează să se facă tot pe baza titlurilor de pensie, ce posedă fie- care invalid care vor fi însă rec- tificate, conform revizurii făcută pe baza legii din 1932, făcându-se cuvenita mențiune pe titlul de pensie.

În acest scop invalizii de răz- bot clasați mari mutilați. 100 la sută și 80 la sută, vor înainta titlurile de pensie Ministerului Apărării Naționale, serviciului pensii militare, calea Griviței No. 28, pentru rectificare.

Trimiterea titlurilor se va face în ordinea următoare:

Până la 15 Septembrie 1934 se vor înainta titlurile de pensie ale invalizilor clasați cu 100 la sută invaliditate

După 15 Septembrie se vor înainta titlurile de pensie ale invalizilor clasați cu 80 la sută în invaliditate.

Tăranul român

A vorbi în România despre țărani, e foarte firesc. Țară emi- namente agricolă, cu populație rurală de 80 la sută, aproape toți locuitorii sunt deci țărani, cari sunt cu viața lor adânc legată de pământ.

Problema țărănească deci, în țara noastră ocupă locul prim. Așa ar fi corect să fie, după principiile cele mai elementare, dacă ar exista o tradiție, fie chiar și democratică, în ținera noastră țară. Totul e contrariu și în rân- durile de mai jos vom vedea de ce.

În desfășurarea și evoluția e- conomică a țării, în atât de nu- meroasele măsuri legislative ce guvernele aplică, niciodată și nici una din aceste măsuri nu se o- cupă de existența elementului acesta: țăranul român.

Se votează tot soiul de legi, pentru industrie, pentru comerț, pentru apărarea breslei bărbie- rilor, chelnerilor, se votează ne- numărate legi pentru protecția animalelor, pentru pasări, pentru pești etc. Cât privește pentru elementul acesta care reprezintă mai mult de trei sferturi din po- pulația țării, nimeni, nimeni nu se ocupă de el; este complec- tamente ignorat.

Ca și când n'ar exista.

Și totuși pentru a nu fi ne- drept, trebuie să menționez că sunt epoci de multe ori chiar câte două într'un an, când se aude vorbindu-se de bietul țăran.

Prima oară, desigur se știe, este la căderea guvernului,

Atunci, domnii dela orașe co- boară la satele locuite de indi- vizi cu aspecte de animale și locuind în cocioabe ce seamănă mai mult a vizuine. Faptul n'are importanță, aceste animale, au în mâna lor, pe „maiestatea sa volu“, așa în cât în asemenea prilejuri, aceste țiare cu înfăți- șare de om, sunt denumiți, cu multă, foarte multă convingere, cetățeni conștienți, cari sunt che- mați ca prin votul lor, etc. etc.

Ce urmează, s'au ce a urmat de ani de zile, se știe.

A doua epocă are loc cu o- cazia adunării generale a Cam- erelor agricole, uniunilor etc., când soarta țăranului se schimbă în și mai rău.

În tot timpul acestor desbateri, cari durează, câte o zi două sau chiar trei, și cari câteodată se termină cu câte un memoriu, în sensul celor discutate, însă regu- lat cu banchet prelungit, zic în aceste ocazii, cuvântul țăran e hult și defăimat mai rău ca ultimul pungaș de buzunare.

Este de altfel singura ocupație și singurele rezultate ale acestor specialiști în orice, în afară de îmbunătățirea soartei țăranului român.

Înt'adevăr, ori de câte ori se întâlnesc doi agronomi, doi con- silieri (vedeți ce nume pompos) sau în sfârșit doi președinți, în cepe critica și prigoana împo- triva țăranului nostru.

Prețurile sunt scăzute: de vină este țăranul.

Grânele sunt proaste, țăranul este de vină, cultivăm mai puțin ca înainte de război, evident cauza e același.

Și ceea ce e mai curios e că de fiecare dată acești mari spe- cialiști, au făcut una și aceeași descoperire, țăranul român este un bou, nu muncește, e leneș, are sămânță proastă, etc. etc.

De fiecare dată se constată, că măsurile anunțate rându- lut nu au fost bune, iar ca o îndreptare, se propune o serie de modificări în învățământul su- perior agricol, ba se mai crează o serie de noi posturi pentru domnii agronomi, toți inginerii, inspectori generali.

După închiderea discuțiilor, simplu redade de ziare, din cari celitorii află că pentru bună starea celor 16 milioane de agricultori este nevoie de câteva islazuri, de câțiva reproducători, sau mai ales de terminarea „Institutului de cercetări agronomice“, — zic după aceste discuțiuni, chestiunea existenței țăranului este definitiv rezolvată.

Nimeni nu se mai ocupă de el. Nici chiar d-nul Manolescu Strunga, care între două demisii, se ocupă de elaborarea planuri- lor de uscătorii de fructe, din care cauză a fost silit să între- rupă planurile pentru uscătorile de porumb, începute în toamnă. (Noroc că între timp a venit vara).

Niciodată aceste discuțiuni n'au depășit banalitatea conferințelor, niciodată nu s'a trecut la o cât de mică realizare pe teren.

Avem în țară diferite sate mo- del, ca de pildă sat model cul- tural, higienic, izolări, etc., (eram să repet eminemente agricolă) în care capitalul național, este în funcție de adâncimea brazdei, de calitatea sămânței grâului, în această țară nu avem până acum „un sat demonstrativ agricol“, compus din țărani și înzestrați cu toate uneltele necesare unde anual să fie aduși locuitorii din județele vecine, ca să vadă cum se poate avea grâu bun, mult și fâneață, atunci când este muncit cum trebuie.

Se cheltuiesc sute de milioane cu un aparat de agronomi, cari în loc să apese în coarcele plu- gului pentru ca să iasă brazda mai adâncă, se inghesue de zor în jurul birourilor luxoase, stră- bătându-le să facă memoriile și statistici

Se cheltuiesc zeci și zeci de milioane cu „ferme-model“ din al căror roadă, abia se adună câteva zeci de kgr. de produse, necesare la începerea unei ane- mize expoziții, cu un singur scop: să justifice menținerea și exis- tența acestor instituții costisitoare.

S'au dat — însă tot agrono- mii — loturi demonstrative, dar nu s'au găsit până acuma nici omul și nici suma, pentru creia- rea satelor agricole model în toate punctele țării.

Și faptul nu e de mirare. Rea- lizarea acestor sate, ar egala cu desființarea întregului angrenaj birocratic, ce are un singur scop: cel cari fac parte din el, să con- sume cât mai mult.

Ion Valahu

Orientări spre spiritualitate

Hotărât, trăim o vreme în care gândului clar i-se substi- tue carnea macră și tipatul săl- batec al politicii. În locul tremurului sufletesc din grădinile paradisiace de altădată, avem răgete de junglă, unde întrecerile se măsoară după rezisten- ți de corp fără creier. Culmile diafane și reci ale gândirii au mai rămas doar pe seama câ- torva, care într'o epocă trepi- dantă ca a noastră, sunt tra- tați drept anacronici și demni de huiđuia celor cu pumni și la modă. Tot mai mult ne de- părtăm de realitățile vii ale spiritului, deschizătoare de dru- mări în omeniarea de totdeauna — spre efemer, spre pămân- tesc. Publicațiilor pline de lumina și poezie din alte vremi, le-a luat locul maculaturii cân- țarite cu kilogramul, unde se aruncă strigăte de aleși ai na- ției și reportajii cu rupere de membre și transpirații sub tri- couri colorate. Pare o plagă toată această preocupare în a- fără de spirit, prevestitoare de mari cataclisme.

Deunăzi, am intrat într'o ca- să unde erau mai mulți tineri de etatea mea, cu un gând na- tiv de rupere din cotidian, de îndreptare spre alte limanuri, de netezire a lutului bulgăros pe care îl calca pașii noștri răciți — și am găsit și aco- lo acelaș ecou surd al urletu- lui de stradă. N'am întâlnit a- colo nimic, dar nimic, din at- mosfera de idealizare, de pre- ocupări spre înalt și limpezimi, ci vești sgomotoase de întreceri corporale și preocupări mărunte de fiecare zi. E adevărat că'm fost primit cu răceață și tratat cu lipsa celei mai elementare urme de civilizație. M'am re- tras cu o tristeț în plus și cu un gând că nu mi-a fost cu pu- tință să mă explic. Tineretul de astăzi nu trebuie lăsat târât în ritmul turbure al vremii noastre. De el depinde doar limpezirea zărilor ce împre- muese pământul acesta lăsat nouă din generații în generații. Ci, cei cu frânele în mână, dar și cu chimizul doldora, ar face bine dacă s'ar apleca cu îngri- jorare părintească asupra lui, când el este părăsit de toți dumnezeii. Ar face bine dacă i-ar insufla cuvinte de încura- jare. Dar mai ales, s'ar conveni o înțelegere pentru aceia din tineret, cari au dat repetate rânduri probe că știu să es- prime un gând frumos și sunt în stare să deschidă zări noi în dezorientarea ce ne cople- șește. Astfel, indiferența celor dela cărmă îi va stânjeni în frumoasele lor intenții, și țara va muri. Petrecania la groapă se va face de ciocli politici și drept mormânt i-se va alege a- rena cu mânji.

Petre Pascu

— Împrumutul intern bul- gar în valoare de 475 milioane leva, e destinat plății oriera- telor.

— M. S. Regina Maria, Arhi- ducele Anton cu soția Ileana și copiii lor, s'au stabilit la Sovata pentru o lună de zile, în vila „Lasă-mă în pace“

La sfânta mănăstire H. Bodrog

Cu prilejul pelerinajului dela 15 August, va sluji sf. liturghie P. Sf. Sa Episcopul Grigorie, cu mare sobor de preoți începând la ora 9 dimineața, la ora 8 va pleca tren special din gara Arad, până la halta Bodrogul-nou și se va întoarce la ora 13,30 (unu-jumate d. a.) având legătură de tren în toate direcțiile. Biletele de sărbători valabile și la întoarcere.

Cucerinici pelerini se vor îngriji de cele necesare, Sf. mănăstire neavând posibilitatea de găzduire decât pentru preoții slujitorii. Cei sosiți din preția prasniciului, vor afla ocrotire pe la credincioșii din sătătoarele aparținătoare Sfintei Mănăstiri.

Cea mai mare tipografie din lume

Ziarele rusești scriu că tipografia de stat R. S. F. S. R. a împlinit 150 ani de existență, timp în care realizările au întrecut toate așteptările. Tipografia aceasta e una din cele mai mari din lume. În 15 ani s'a dat la lumină peste 5 miliarde de cărți și alte publicațiuni, dintre care 2376 milioane au fost tipărite în atelierelor acestei tipografii. Cifrele aceste măturisesc comparativ că în această vreme s'a tipărit de două ori și jumătate mai mult de cât în ultimii 30 de ani de împărăția țaristă. Opera lui Stalin „Problemele lui Lenin” s'au tipărit în ultimii zece ani: în 7453.000 mil. de exemplare și au apărut în 25 de limbi vorbite în interiorul Rusiei. Un mare număr de cărți s'au tipărit pentru literatura agronomică și politică, destinate populației rurale. Sunt în preparație încă 400 de volume pentru țărani celtori.

Arădani decorați

Cu prilejul decorărilor apărute de curând au fost distinși între alții următorii arădani: inspectorul munci d. P. Popescu, cu Coroana României în gradul de ofițer. Dnii dr. C. Ramonțean, președinte de tribunal, prof. Al. Constantinescu, ajutor de primar și d. dr. A. Noveanu, cu Coroana României în gradul de cavalier, Dnii I. M. Ciutac, insp. C. F. R. și V. Paulescu, șef de serviciu, cu Steaua României în gradul de cavaler D. V. Pap și d. D. Sărăndan, directori de carte funduar, d. Simion Blaj și d. Oct. Păcurar, funcționari la Camera de Muncă, cu crucea serviciului credincios.

La Baden bei Wien

— Scrisoare din vilegiatură —

Casinoul dela Baden bei Wien ocupă în viața internațională din lumea întreagă un loc de frunte, mulțumită faptului, că acest casinou se află la porțile unui oraș mondial. Oricine trece în afaceri comerciale ori din alte motive, în drumul său prin Viena, fără alte spese de călătorie are la dispoziție casinoul din Baden, unde poate să cunoască acest casino internațional. — Natural, că se joacă și jocuri de noroc.

Jocul începând deja timpuriu după amiază, nouile autobuse moderne, în fiecare oră transportă din Viena pe străini și pe vienezi. În orele de seară un sir infinit de automobile particulare pornește spre casinoul din Baden. Îndeosebi Sâmbăta după amiază și seara se văd trăsurile lumi elegante în fața Casinoului, de când tot mai mult sunt la modă excursiile weekend în Badenbei Wien, așa că polițaiului îi dă mult de gândit, unde să staționeze marelle parc de automobile.

În sala mare de joc a Casinoului pulsează viața. Deocamdată se joacă la 8 mese de ruletă, nu peste mult însă va sta la dispoziție și a noua masă. Dacă ne dăm seama, că în Monte Carlo în cea mai mare parte a anului nu sunt în folosință decât cel mult 6-8 mese (în Zoppot numai 3-5 mese), deja din această comparație apare, ce loc ocupă casinoul din Baden bei Wien în relațiile internaționale. Casinoul din Baden și-a creat o reputație, a cărei urmare e că s'a luat hotărârea să-l țină deschis în tot cursul anului, așa că acest nou, dar foarte popular casinou european va putea fi cercetat și iarna și vara deopotrivă.

Pe lângă aceasta, precum se știe, iarna va funcționa și casinoul din Semmering și în scurt timp se va deschide „Mirabell-Casino”, unde o sală de joc, pompos instalată menajată va primi publicul cu adevărat internațional. Apoi se fac pregătiri și în alte localități în vederea de a se instala noui casinouri. Toate aceste casinouri austriace sunt conduse model și în ele stau la dispoziție cei mai destoinici crupieri. Se referă aceasta în primul rând la Baden bei Wien, unde în nemijlocita apropiere de tripou te așii în mijocul unui loc climateric de orară și pitorească frumusețe, între băi și izvoare și strand și alte instalațiuni medicale, unde găsești într'un cuvânt tot ce te

recrează și e folositor sănătății. Mulți bolnavi, cari umblă cu cărja și înainte de masă își caută vindecarea în baine sulfuroase, găsesc în orele de după masă, în sala de joc a Casinoului distracțiile, cari fac să-și uie toate grijile și necazurile.

Noi, Românii, totdeauna am fost oaspeți poștiți și binevăzuți în Baden bei Wien și conducerea Casinoului acordă toată atențiunea oaspeților români.

Ruleta la porțile Vienei! Ce senzație pentru oricare călător, care își petrece concediul de vară în Austria!

Din Südbahnhof (Gara de Sud) în fiecare jumătate de oră poți călători pentru căți va șilingi la Baden, iar dela Operă în fiecare oră duc autobusele moderne și în fiecare oră circulă tramvaiul electric din Baden cu comode vagoane — bufet.

Baden bei Wien, luna Iulie 1934

M. S.

EPIGRAMA

D. Rădu Irimescu, subsecretar de stat al aerului, a fost numit și de data aceasta, ca și anul trecut, comisar al Guvernului pentru valorificarea cerealelor.

Ziarele

Să nu vă mire deloc faptul
Că-i dau cereale... (să le prefacească)...

Gândiți-vă, ce-ar fi de-lar lasa
Numai cu aer să trăiască.

K-Y-n.

Tezaurul dela Moscova

Reluarea raporturilor diplomatice cu Rusia, îngăduie, însăși cercurilor noastre oficiale cât și opiniei publice să își puie întrebări directe și mai eficace asupra soartei ce se rezervă imenselor bogății naționale cari au fost duse în anul 1917 la Moscova, — spre a le feri să cadă în mâinile nemților.

Un fost guvernator al Băncii Naționale, arată că aurul Institutului nostru de emisiune, depozitat la Moscova, este de zece miliarde Lei. Se crede că în urma reluării raporturilor cu Sovietele se va putea ști ceva mai mult asupra soartei acestei averi naționale, și se va găsi și modalitatea unei juste despăgubiri a Statului român.

Cărți și Reviste

V. Flueraș: Tatăl nostru, versuri. Tiparul Fântâna darurilor, București. Preț 30 lei.

Dacă n'aș cunoaște pe autor, aș crede dela început că placheta cu Tatăl nostru este datorită unui slujitor al altarului. Mă-nunchiul acesta intitulat atât de modest, mă face să cred că autorul vrea să-și înceapă un lucru mult mai mare cu un „Doamne ajută” și pe care vrea să l termine cu deplin succes. Eu bănuiesc că debutantul are mai multe caete, gata pentru a intra la tipar și de aceea consider acest început atât de frumos și creștinește pornit, ca o introducere.

Pentru cei cari l-au urmărit prin ziare și reviste, desigur că placheta ca'dă cu versuri a con fratelui nostru, este o surpriză, fiindcă un debutant trebuie să facă parte dintr'o școală, sau curent literar. Flueraș apare complet izolat, cu o carte pe care nu șii în care rând s'o așezi. Neîndoielnic, că are curaj și de aceea credem într'o deplină afirmare pe țărîmul poeziei.

Nota de misticism și de adâncă înțelegere a suferințelor omen-șii, iată ce formează esențialul poeziilor din volumul acesta cât un abecedar.

Relevanța puterii Celui Prea Înalț o întâlnești aproape în orice strofă.

Citez din volum la întâmplare:

În fiecare plantă,
în fiecare floare,
prezența Ta s'arată,
prin raza dela soare...

Prin mâna celui care
știe modula statuei,

...La Paști și la Rusali, norodul'treg s'a dus
Cu preotul în frunte, în cântec de copli,
Și s'a rugat la cruce, cerând celui de sus,
Să apere hotarul de piatră, vijeli,
De viermi, omizi, gângăni, rugina și de joc.
Poporul'ngenuchează, în șuneul de clopot,
Iar grânele de aur în soare ars, se coc...
Ca mînt, va trece turma de cai și bol în tropot.

Va paște miriștii arse, sub brațele de cruce,
S'or adăpa în fântâna lui Iacob, a lui Sprinten,
Și vor dormi în țărîla, pe mal ca un pinten,
Al Crisului, ce fainc, spre frații lui se duee...

Placheta aceasta de versuri-ajutăciuni, tipăriță admirabil, poate să stea alături de cele mai ferice cărți de debut, satisfăcând gustul celui mai pretențios cititor.

Poetul are multiple mijloace de afirmare, ajutându-l, natural,

prezența Ta Stăpâne,
spre înălțimi se suie..
(Prezența lui Dumnezeu

ori aceste strofe de imagini, prin cum am întâlnit la Crainic: or
Aseară am stat la vorbă cu lis
în camera mea rece și pustie
El atârna pe cruce, pironit în ca
Aseară am stat de vorbă cu lis

..Cu inimă înflăcărată, ngenunch
în fața crucii xului de ceard, u s
am îndemnat ca sufletu-mi să cea Sle
Mântuitorului terțare de păcohesti
(De vorbă cu lismove

În lumea aceasta de fero dicit
material sm și de trepidantă go
după titluri și glorie, poetul ean
izolează, simțindu-se strein, pva
dreptându-și gândul spre nșie
Nevăzul: re e

O rugăciune blândă
din suflet revărsată
spre Tine se înalță,
ca roua de curată...

..In grelele înfrângeri,
Tu să mă ai 'naintea,
o rugăciune nouă
eu și-am făcut părinte...

(Tatăl nostru

și aceasta strofă de psalm:

..O-hi-mi,
luminile vieții,
spre Tine îți îndrept
și Te caut
în zarea dimineții...

(Doamne, eu sunt m

Când am citit Crucea am
viziunea aceea a tradiției ardele
de a lesi cu crucea ca să ș
țească preotul holdele. Acea
scoate în relief obârșia poetul
cu rădăcinile adânc înfipte într
sat din jinuturile arădane: tele

...La Paști și la Rusali, norodul'treg s'a dus
Cu preotul în frunte, în cântec de copli,
Și s'a rugat la cruce, cerând celui de sus,
Să apere hotarul de piatră, vijeli,
De viermi, omizi, gângăni, rugina și de joc.
Poporul'ngenuchează, în șuneul de clopot,
Iar grânele de aur în soare ars, se coc...
Ca mînt, va trece turma de cai și bol în tropot.

Va paște miriștii arse, sub brațele de cruce,
S'or adăpa în fântâna lui Iacob, a lui Sprinten,
Și vor dormi în țărîla, pe mal ca un pinten,
Al Crisului, ce fainc, spre frații lui se duee...

Cetii și răspândiți

ziarul „INAINTE”

Scrisori din București

In Cișmigiu

Doamne, cât de mic sunt! Cât o boabă de piper. Mă strecur prin mulțime ca un melc după ploaie, țărș. Nimeni nu mă cunoaște. În București sunt ca un bob de mazărice într'un hambar imens cu grâu.

Camarade! Ia-mă de mână, altfel te pierd prin mulțimea asta! Așal! Acum, hai! S-o luăm spre Cișmigiu. Al auzit de el, poate al și citit. E prea puțin scris însă despre el ca să-l poți cunoaște și să-ți faci o idee mai complexă în felul cum de fapt se prezintă.

Gata? Să pornim!

Cu camaradul de mână leșim din Calea Victoriei în Bulevardul Elisabeta. Mulțime multă adunată pe platforma din fața Cercului Militar, adevărat buncă zis, Restaurantului Piccadilly, unde dintr'un bazu, țâșnesc trei havuzuri, al căror strop aruncăți ca dintr'un pulverizator, refractă razele soarelui care de data as-

ta l-a dat de cap bietului termometru. L-a urcat până la 52 grade și dupăcum se aude, sperăm la mai multe. Mulțime multă, zic. Ce se întâmplase? Se făcuse o manifestație cu o muzică militară, iar casa de filme, Fox, luase un jurnal sonor. Pentru prima dată camaradul meu vede așa ceva.

O luăm pe Bulevard la dreapta. Lumea curge ca un fluviu. Mă întreb în mine: „Unde o fi mergând marea asta de capete?” Iată o lume care nu știe ce vrea, nu știe unde merge și totuși merge, debarasată de grija zilei de mâine.

Trecem prin fața Senatului și ne aflăm în colțul din stânga a Cișmigiuului.

De ce l-o fi zicând Cișmigiu? Se spune că pe vremuri, pe acest loc, ar fi fost o sumedenie de cișmele, adevărat un fel de fântâni, cum s'ar zice pe noi, de unde populația se alimenta

cu apă. adevărat mai bine zis, de unde sacagiii duceau apă și o distribuiau în oraș, care pe vremea aceea desigur nu avea întinderea enormă ce o are azi. Și dela acele cișmele, s'ar deriva numirea de Cișmigiu.

Cișmigiu! Intr'adevăr o grădina mare, estetic și migălos aranjată. Poate să atibă un Klim. pătrat întindere, dacă nu mai mult.

Să o luăm pe alea din dreapta. De ambele părți, numai boschete de flori și arbori în feluri și forme, al căror nume nu l-am aflat nici în Botanică. La fiecare bochet, floare sau arbore, stă înfiptă câte-o tăbliță pe care scrie în latinește numele, iar în românește, localitatea de unde s'a dus.

Iată ni-a și răsărit în cale mlaunatul lac cu splendidul havuz din mijlocul lui și care noaptea e luminat dela bază de niște becuri colorate, ce se îmbină și se schimbă combinând diferitele culori în așa fel, că te face să crezi că stai în fața unui grandios curcubeu.

Luntriile plutesc parcă împinse de cântecul ce răsună peste în-

treg Cișmigiu din hant-parleurul așezat pe un stâlp la marginea lacului. Pentru un moment mă visez în Veneția. Băcile mi le închipui niște gondole, iar cei ce vâslesc, actori de cinema.

Intr'adevăr, e o mare plăcere să te plimbi ca barca. Să treci pe sub podul ce împarte lacul în două și pe care întotdeauna și mai ales în zi de sărbătoare, o lume priștită de oprește și aruncă bucăți de pâine peștilor roșii și negrii ce se adună sub pod. Pești năvălesc, ca o droaie de copili dela sate la un car cu mere răsturnat în vreun șanț, și se bat dela bucățile de pâine până ce vreun matelot, le spușberă iluzia, gonind cu vre-o barcă.

Trecem și noi pe pod și tocmai când volam să ne oprim, un gardian comunal, de culoarea lerbii crude, ne arată o tăbliță înfiptă la marginea podului și pe care stă scris: „Oprirea pe pod, strict oprită. Contravenienții vor fi amendati cu 50 lei.” Cam eu, trebuie să scriu un raportaj, n'am chef să fiu dus la poliție, dat fiind că sunători, nu am, mă dispensez și eu și ca-

maradul meu de un astfel spectacol, dat de pești și caste după cum se vede e destul să, bine taxat.

Acum suntem în fața un, rond de flori, de o splendoară rară. Orice culoare și ai imagine o găsești reprezentată aici pe natură, prin aceste minunate flori. Pe marginea aleelor, doșrei ni grași, de parcă fiecare d avea câte un butoiș sub haină stau trântiți pe scaune și ghic culță muzica.

Ne întoarcem cu fața spre țară și privim spre Ministerul de Justiție. Ce priveliște încântătoare! Iată aci la marginea lacului aopl, foarte exotica ce se numește Lotus, pe care nu știa dacă o putem admira în două sau în trei locuri în țară. A început să se dea floarea. Flori mari cu petale late de o culoare roz-purpăreț. După culoare îmi imaginez metel rosul, căci să fac câțiva pând până la ele, mă pomenesc: amem dat.

Plecăm D'abia facem câțiva pași pe o alea în formă de șel micerc și suntem în fața unui frumoase cascade de apă, antr' oficială bine nșeles. Apa carag

„INAINTE” IN JUDEȚ**Din Șiria**

Primiți la redacție, din partea nr. înimosi cetățenilor din Șiria o scrisoare în care ni se vorbește cu încredință despre prezența prețioasă în acea comună a unui iredentist, al cărui animator arată a fi, Coloman Grünl nacist cu cetățenia maghiară și sentimente dușmănoase față de Statul care îl ocrotește. — Este înțelegerea acestui indezirabil și a ovrășilor săi a mai fost pusă în discuție în presa locală, dacă cetățenii noștri stăruie, până că durerea lor este într-o măsură legitimă și se impune apăsătoare opiniei publice ca o rană a nepăsării oficialităților și întârzie să ia măsuri de înfrângere. La rândul nostru ne dăm și noi datoria, semnificativă într'adevăr penibilă în ceea ce este așezată frunza noastră românească, obligată să dețină de insulele și provocările iredentiste a le lui Grünl Coloman lovrășilor săi.

Din a cui vină, și pentru care se poate meschine de urnă și de toaletă măruntă?

Ată ceiace se va ști într-o zi.

Șicula

Când lucru la câmp mi-se împlă adese ori să văd ivinse printre lanuri, câte-un conean, înarmat cu baston sdrăb. Rămân nedumerit de aceasta, crebându-l ce face pe acolo, și poate umbla pela holdele lui să vadă cum se prezintă bulele, imi răspunde cu mândrie: „Ciocșii.”

Fostul Consiliu comunal veniu, a ales de anul nou, un rând de ciocși, dintre oamenii lor. Coșia interimară, a ales apoi un rând de ciocși de ai ei. Cum unii, nici alții nu au fost puși să renunțe la slujbă, s'au ales să rămână toți, să slujescă pentru aceeași plată. La acest lucru i-a determinat și împrejurarea, că ciocșii din cei 3—4 din urmă, fiind asemenea și toți câte două rânduri, după aceea și venirea, sau după schimbarea altui guvern; poartă și cu alții procese, umblând și drumuri și pela advocați, ani zile, înzădar, căci nici azi nu s'au terminat.

Că n'au insigne și revolve, și ușor de înțeles. Comuna are puține de un număr restrâns de insigne și arme, după numărul normal de păzitori de câmp, este de 7—8 persoane. Ori, în avem în această slujbă, peste 20 de inși. Și ce-i mai caracteristic, e faptul, că toți a-

cești oameni sunt relativ tînări, sdraveni și puternici, cari ar putea forma o gardă de grenadieri, la vre-o curte regească, sau angajați la silozurile sau docurile din Constanța sau Galați, pentru manipulara cerealelor și altor mărfuri grele.

Că plată iară nu vor avea prea multă, fiind împărțită între prea mulți, încă nu contează; căci și așa, afară de unul singur, toți au moșii, pământuri: dela 5—10 iugăre cadastrale; ba, la unii, cu ocaziunea seceratului de grâu, au umblat două coase pe brează. Deci, nu acesta-i scopul, să aibă plată, din care să poată trăi; nu «foamea de pâine» îi face să se aleagă ciocși la țară. Din contră scopul și dorința principală este «setea» de slujbă, dorința de a avea «onoare». Atâr de mare și de adânc e infiltrată această sete de slujbă și patimă după «onoare» în inima lor, în-cât, slujesc chiar și așa, fără arme, și ar fi în stare, cel puțin unii, să slujască și gratis, numai «onoare», să aibă. Căci azi, am ajuns, ca slujba, fie ea și numai cu titlu de «cios» să fie socotită, în închipuirea multora, ca lucru de cinste; și a trăi din slujbă, fie și «cu băta» înseamnă cea mai mare «onoare», fiind titularii ei mândri de-a o purta. Pentru aceea se și aleg «pe sprânceană» dintre cei mai voinici. Și nu numai la noi se întâmplă acest lucru; ci la fel am văzut și prin celelalte sate vecine.

Avram Borcuța-Corcac

Cuvin

În ziua de 9 Aug. a. c. d. Primpretor al plasei Șiria s'a deplasat în com. noastră pentru instalarea noului consiliu comunal. După luarea jurământului s'a purces la alegerea primarului și ajutorului de primar. S'a declarat ales de primar Dimitrie Ioja care a întrunit 7 voturi față de Nica Deac cu 5 voturi. De ajutor de primar s'a ales Bradin Ioja cu 8 voturi față de Martinescu Gavrilă care a avut 4 voturi. Alegerea a produs mare bucurie în comună.

Reviz foarte important pentru cultul viitor

Toți viticultorii cari doresc să-și fermenteze musturile lor cu fermente selecționate trebuie să se anunțe în scris la Camera de Agricultură Secția Arad. Fermentii și îndrumările se vor da în mod gratuit la fața locului de specialiștii Secției.

Ghioroc**— O rușine care trebuie să înceteze. În atenția d-lui Prefect de județ —**

Nu vom înceta campania noastră, până nu se vor pune toate la punct în acest sat fără stăpâni. Am amintit că grație intoleranței administrației noastre, în această comună iredentismul maghiar a pus stăpânire pe toate manifestațiunile publice și ungerii se cred aici stăpâni ca în țara lor de odinioară.

În consiliul comunal un fost falsificator de registre publice, fost soldat în garda bolșevică, alături de alți tovarăși, a hotărât asupra destinelor acestei mari comune de podgorie. La constituirea Consiliului Comunal, membrii de drept români, au fost uitați, ca să se facă voia celor ce rânjeau de bucurie prin faptul că românii rămân pe din afară. Iar când s'a cerut socoteală despre aceasta, bieții funcționari implicați în cauză, nu știau cum să acopere greșeala, acuzându-se unii pe alții de aceasta. (Se zice că ziarul nostru e aici subiect de discuție în urma corespondenților din Ghioroc.) Rana însă a fost prea adâncă și jignirea n'a prins, căci dr. Văleanu nu se demite până acolo, ca să figureze într'un consiliu comunal alături de fa-litul Adalbert Kaufmann, pus în urmărire penală cu ordinul No. 11.241/933, No. 1198 și 1647/934 de către Parchetul I, Tribunalului Arad și alături de ceilalți 4 dușmani ai intereselor românești.

Iată cine figurează în Consiliul Comunal din Ghioroc! Dar, chestiunea principală, deocamdată, este altă. După 16 ani dela Unirea României, în comuna Ghioroc, toboșarul strigă ordinele în ungurește. Da, așa este. Bietul polișt român care știe că Prefectul e român, că țara asta se cheamă România, trebuie să posedă și limba maghiară pentru ca să transmită ordinele și dispozițiunile legii, în ungurește, în toată comună.

În vechea Ungarie s'a pomenit oare ca să se strige de toboșar când bate toba, în românește? Dar, oare mai există vre-o comună unde să se petreacă așașderea?

Intervenim pe această cale, din nou, la d-l Prefect de județ, rugându-l să stărpească cele de mai sus, pedepsind aspru pe cei ce-și bat joc de limba și țara românească?

Coresp.

Incă o lovitură?...

Fără îndoială, că muți învățători vor găsi neajunsuri în legea inv. primar, deși actuala organizație, poate fi socotită, una dintre cele mai reușite lucrări pe cari le-a dat, partidul liberal. În ea, legiuitorul nimic n'a uitat, nimic n'a întredăsat, toate le-a coordonat și le-a canalizat pe un singur scop: ridicarea culturală a păturii țărănești. Dar nu numai atât se întredărește în această lege. Ea arată lămurit, că elevii crescuți în școală — vorbim aici de tip agricol — va trebui mâine să devie și un bun producător și că atare, va trebui să abandoneze vechile și uzate sisteme de producție agricolă, îmbrățișând un alt metod de lucru, bazat pe ani de experiență și care la timpul său, să-l dea un randament de câștig maxim, în valorizarea produselor sale. Și totuși articolele legii privilegiate la aceste, par a fi anticipate. A vorbi despre ceva inexistent, a pretinde un lucru care în timpul de față și încă mult timp nu poate fi realizat, stă-ninge oarecum o indignare în sufletul învățătorimii.

Acei cari cred, că învățătorul poate să predea îndeletnicirile practice agricole cultivând în mod rațional cu elevii 4 ha. pământ din câmpul de experiență, cu mijloacele pe cari le are la îndemână în timpul de față, rău se înșeală.

Când cele mai multe școli nu au local propriu, ci și duc viața sub o casă dărăpănată, fără mobilier, fără material didactic, din lipsa de alți fonduri, când nu-și poți procura combustibilul decât prin luna Noembrie și Decembrie, când învățătorii îmbătrăniți fără de vreme, cu trupurile roșe de frig, nu-și primesc salariile mizerabile decât cu mari întârzieri, din ce bani să se dozească școala cu uneltele trebuincioase unei culturi raționale?...

Așa cum se cere în legea învățământului; cursul complimentar, ar trebui să aibă caracterul unei școli de agricultură, unde îndeletnicirile practice agricole să aibă prioritate față de celelalte obiecte. Programul obiectelor ce nu cad în legătură cu agricultură, va necesita o reducere la minim, ba chiar o schimbare la nevoie, căci cine poate să-și închipuească lucrările pământului se pot îngrădi numai în anumite zile și ore din săptămână?... Apoi mașinile agricole moderne, uneltele necesare, animalele de tracțiune nu pot lipsi, dacă se urmărește întradevăr, scopul definit. Pe lă-

gă aceste, fără o pregătire prealabilă a corpului învățăloresc și inițiere în ramura agriculturii rezultatul va fi dezastruos.

Satisfăcând toate aceste cerințe, nu ne îndoim, că școala va deveni nu numai un focar de cultură, ci și un model de fermă în miniatură, unde cunoștințele teoretice se traduc în practică, stărnind curiozitatea, admirația și dorul de imitare, a țăranilor, cari abia acum ar înțelege rostul cursului complimentar.

Așa cum se prezintă azi școala, fără plug, fără grăpă, fără cai, a vorbi despre o cultură rațională și a o impune învățătorilor din cursul complimentar, pare o absurditate.

A face agricultură cu elevii, cerând cu împrumutul câte un plug hodorigit, cu cal ce se culcă pe brazdă, devii caraghiosul de pomină în poveștile hazlii ale țăranilor. Și apoi să mai pui pe un învățător să facă demonstrație într'un fel de arătură, fără ca să știe măcar să țină de coarnele plugului, vă închipuți rezultatul. O modalitate ar mai fi ca să se ia în ajutor un țăran care ar lucra pământul după indicațiile date de învățător. Dar și acesta va căuta, să-și termine lucrurile și apoi să-și se pună la dispoziție. Holdele nelucrate la timp, vor fi veșnic prilej de ironie, când recolta va fi sub mediocră.

Și-atunci de ce să se forteze lucrurile, creindu-se învățătorilor situații neplăcute? Până la alte timpuri mai bune, cerem abrogarea acestor articole din legea modificată, căci este nedrept a se pretinde învățătorilor, cari se prezintă la examene, împlinirea acestor condiții, ce alți factori o hotărăsc!...

Menținerea acestor dispozițiuni ne dă dreptul să credem că învățătorii liniți au primit încă o lovitură ce-i îndepărtează dela examene!... Și... n'am așteptat-o!...

Ioan Drechin

Asasini minori

Un monstruos asasinat s'a săvârșit în județul Fălcieni. Milionarul Bercovici, înapoiindu-se cu mașina spre orașul Fălcieni, a fost atacat într'o pădure din apropiere de o bandă compusă din șase elevi de liceu, și anume Ioan Grigoriu, Goldenberg Radu, Vasile și Mircea Moraru și alții doi. După o luptă îndârjită criminalii au omorât cu ciomegele pe Bercovici, jefindu-l de cincizeci mii lei, după aceea i-au ciopărit cadavrul cu cuțitele ca să-l facă de nerecunoscut. Autoritățile anunțate de trecători au început urmărirea asasinilor. După câteva ore de cercetare a jandarmilor, cei 4 elevi, dintre cei numiți mai sus, au fost arestați. Ei au dat mai multe lovituri. În timpul interogatoriului, unul din criminalii, sub pretextul că trebuie să iasă afară s'a spânzurat în toaletă. Vestea asasinatului a stârnit o groază în populație.

Noua divizie națională de football

La 26 August începe disputarea noua serie unică a diviziei naționale în care intră 12 echipe Venus, Unirea-Tricolor, Junventus și C. F. R. din București, Ripensia, Chinezul, și C. A. T. din Timișoara, C. A. O. și Crișana din Oradea, Gloria-C. F. R. și A. M. E. F. A. din Arad și Universitatea din Cluj.

Citiți! Abonați! Răspândiți! Ziarul:

«Inainte»

mână, chestiuni care nu-l privesc deloc.

Doamne! Imi vine să amețesc. Unde sunt? În București sau în Budapesta? Da!... În București, sunt peste o sută de mii de Unguri și nu puțin dintre ei fac parte cu trup și suflet din mișcările iredentiste, iar poliția noastră se întoarce pe cealaltă ureche și țara le dă de mâncare. Măine ori poimăine o să auzi Ungurii tinând discursuri și dând banchete în Cișmigiu, pentru «ungurimea batjocurită din Valahia». Nu credeți, că printre acești oameni din clasa de jos ce se întălesc prin Cișmigiu, se strecoară șovinisti maghiari și li îndeamnă la nesupunere și batjocură, infiltrând în ei ura contra țării noastre, care azi îl ocrotește mai bine pe el decât pe mine, că mi-au murit frații și tații pentru a o vedea așa cum am visat-o de veacuri. Și nu-mi pare rău că e așa cum e, dar să fie cel puțin mulțumit acel șovinist. Dar, nu! El nu e mulțumit. El vrea... nu știu ce vrea, precum nici el n-o știe.

Chestiunea aceasta însă e cu mult mai tragică și nu am

nici locul nici căderea s-o deșab. Am amintit-o doar așa, ca cei ce au datoria să umble cu ochii deschisii, să și-i deschidă și să ia măsuri, acum, în momentul de față, nu mâine.

Am ajuns în fața restaurantului Monte Carlo. Lume peștrigă și gălăgioasă benchetuește pe terasa întinsă a restaurantului, sub umbrele gigantice și colorate. Cucoanele cu pălărilile cât rotitele piugului îmbrăcate numai în alb, par niște lebede. Mai nou, e la modă, rochia făcută din fuilor. Așa cum îl țese mama acasă, pentru saci. Ce gusturi, Dumnezeule!

Ne oprim și aci câteva minute și ascultăm muzica militară, privind la cei ce nu cunosc greul vieții.

La ieșire, iată un fotograf ambulat, se chinuie cu două «chiftele» de sânge arpadian, să le așeze pe o bancă pentru a le imprimă mutrele pe hârtie. Râd însă mereu. Iar fotografii se agită. Lumea se adună în jurul lor, iar un baletandru, un covrigar român, ca să completeze scena, le întrecă:

— „Nu doriți câte-un covrig în mână?” și lumea adunată, cum se adună la orice fapt divers isbucni într'un râs interminabil. Fotografii, de năcaz, își luă aparatul de-a umărul și porni în altă parte.

S'a inserat. Servitorimea a plecat. Am rămas până la unul noaptea în Cișmigiu și am ascultat muzica.

M'aș duce puțin și pe aleea îndrăgostiților, dar nu mă ocup cu un astfel de sport, doar așa pentru Dvovstră, și apoi, singur, căci camaradul m'a părăsit, un cutez, mi-e teamă să nu fiu huldui.

Lumea se rarește din ce în ce. Aud un fluer cum străbate în liniștea răcoroasă a nopții. Sergentul dă semnalul de închiderea Cișmigiuului. Trebuie să plec. Aș dormi bucuros aci, pe sub vreun boschet, dar începe stropitul florilor și mă pomeneșc păpărudă.

Nu-mi rămâne altceva de făcut, decât să plec acasă.

Dumineca viitoare, altundeva. București. V. Flueraș

Un interview al d-lui G. Brătianu

— Impotriva cenzurii și a stării de asediu —
— Despre Dinastie și Constituție —

Sunt bine cunoscute ultimele declarații ale d-lui G. Brătianu, care au produs atâtea pedumări. Ziarul „Duminea” ca să aducă precizie, a solicitat șefului partidului liberal un interview pe care îl reproducem și noi:

— **Vați pronunțat foarte categoric împotriva modificării Constituției. Totuși programul de înfaptuire pe care l-ați publicat de curând cuprinde unele reforme care nu par posibile fără modificarea pactului fundamental. Cum explicați această contradicție?**

— „E numai aparentă. Într-adevăr ne-am înfățișat unele reforme care pot ridica o astfel de discuție. Nu toate au însă același caracter de urgență. De pildă: toată lumea e de acord, că senatorii de drept ai sufragiului universal devin prea numeroși, cu algești în fiecare an și legislații atât de scurte. Pentru a evita aceste inconveniente, nu e nevoie de modificarea Constituției.

Se poate limita numărul senatorilor în funcțiune, din această categorie, printr-o lege sau un regulament special; dreptul celor algești în zece legislații n'ar fi atins, el s'ar exercita însă de un număr limitat, recutat în ordinea vechimii. În ce privește pe reprezentanții în Senat a Corpurilor profesionale, acolo e într-adevăr nevoie de o reformă mai radicală, deoarece veți recunoaște, că sistemul actual nu a dat rezultatele dorite. Dar aceasta nu e problemă de primă necesitate, ea trebuie examinată cu atenție înainte de a se ajunge la o soluție concretă.

NU E NECESARĂ MODIFICAREA CONSTITUȚIEI

Celace am voit să accentuez, e că nici una din problemele care se așează pe primul plan al preocupărilor noastre nu comportă modificarea pactului fundamental. Nici un text din Constituție nu împiedecă economiile

și nu oprește sancțiunile. Legea administrativă și legea electorală nu fac parte integrantă din Constituție. Nici abuzul de putere, nici demagogia nu sunt înscrise în textul ei. Nevoia menținerii Constituției nu mai trebuie lămurită. Problema e însă prea importantă ca să nu comporte pe lângă păreri personale și atitudine de partid.

Dar dacă socotim că trebuie menținut anul din puținele elemente de stabilitate ce ne-au rămas astăzi în viața statului românesc, atunci e logic să cerem respectul legii pe care voim să o păstrăm. Am văzut cu satisfacție, că nu sunt singur de această părere.

STAREA DE ASEDIU ȘI CENZURA

Ce autoritate pot avea însă acei cari se bat cu pumnul în piept, invocând numai știu ce literă a alfabetului, pentru a proclama credința lor în regimul constituțional și democratic, dar rămânând totuși în guvern la adăpostul stării de asediu, al cenzurii și al legilor excepționale?

Alte țări au trecut prin convulsii mai mari și mai sângeroase decât țara noastră, și totuși n'au prelungit luni de zile măsurile care împiedecă orice manifestare liberă și conștientă a vellei naționale. Văd că sunteți în căutarea contradicțiilor. Nu vă osteniți aci: le veți găsi acolo.

DINASTIA ȘI CONSTITUȚIA

— **Ce sens au cuvintele dvs. „că nu Dinastia a dat țării Constituția, ci Constituția a dat țării Dinastia”?**

— „N'am făcut în această declarație decât să amintesc adevărul istoric. Am însă convins, că rostul actual și viitor al asezămintelor fundamentale ale statului se înțelege mai lămurit și mai deplin când avem mereu conștiința împede a originii și a menirii lor”, a încheiat d. Brătianu declarațiile d sale.

INFORMAȚIUNI

— Azi, Duminică, 12 August, orele 11 va avea loc la catedrala ortodoxă din localitate, parastasul de 6 luni, întru pomenirea marelui român Vasile Goldiș.

— Conferința Uniunii parlamentare internațională se va ține anul acesta dela 24—29 Septembrie la Stambul, în palatul Yıldiz.

— În cursul lunii viitoare se va publica tabloul definitiv cu noile transferări în învățământul primar.

— Dl. **Eduard Găvănescu**, profesor la liceul „Moise Nicoară”, a cărui activitate publicistică și de istoriografie este atât de rodnică, a fost invitat de dl. profesor **Nicolae Iorga**, a Valenii de Munte, unde dsa. la cursurile universității libere, a ținut o serie de conferințe asupra unor figuri din trecutul cultural al Aradului, și în deosebi, despre **Alexandru Gavra**.

— Ministerul de instrucție face cunoscut că data începerii cursurilor școlare, a fost fixată la 16 Septembrie. Pe ziua de 1 Septembrie se vor prezenta numai profesorii.

— D. **Ministru de finanțe** a desmășit știrile despre intenția sa de a veni cu majorări de impozite și cu unele impozite noi. D. **Slăvescu**, a anunțat în acelaș timp și o expunere pe care o face săptămâna viitoare asupra imprumutului intern.

— La Brăila au fost trimise în judecată pentru fraude 17 funcționari ai primăriei. Fraudele se ridică la 10 milioane și au început din anul 1930.

— **Domnii abonati sunt rugați cu insistență să binevoiască a ne achita de urgență costul abonamentului.**

— Constituirea consiliului comunel din Agraș a avut loc în ziua de 7 August, alegându-se primar **Avram Sdrâmjan**, iar sub-primar **Iovan Pribac**.

— În Capitală, a încetat din viață magistratul **Radovici**, primul președinte al Curții de Apel.

— D. **Const. Toma** fost primar de Iași, secretarul general al partidului georgist, a vizitat orașul nostru în ziua de 9 August.

— Ministrul Sănătății, sesizat de neregulile săvârșite la Casinoul din Mangalia, a ordonat Prefecturii Constanța închiderea imediat a acestui local și arestarea vinovaților.

— Bugetul municipiului București pe anul 1934—35 se citează la suma de 1 miliard, 083 milioane lei.

D. **Gen. adj. N. Rădescu**, președintele organizației partidului poporului din jud. Arad, a fost toată săptămâna trecută în Arad, în vederea organizării acestui partid, luând contact cu mai multe persoane politice.

Simplificarea aparatului de stat.

Lucrările pentru revizuirea situației funcționarilor publici, în vederea simplificării aparatului de Stat și a reducerii numărului de funcționari, au intrat într-o nouă fază: comisiunea în-tocmită pentru a hotărâ măsurile necesare în vederea scopului urmărit a elaborat trei proiecte de legi, cari legi, se știe, vor fi promulgate, fără Parlament, în virtutea deplinei puteri acordate guvernului în acest înțeles.

Una dintre legi va impune revizuirea și scoaterea din funcțiuni, a celor angajați după anul 1924, în contradicție cu normele prevăzute de Statutul funcționarilor publici.

În al doilea rând, o lege va stabili criteriile după cari vor fi organizate serviciile publice, în vederea reducerii numărului de funcționari la un minim posibil.

O a treia lege va fi chemată să rezolve după echitate și ținând seama de împrejurări chestiunea atât de spinoasă cumului; după norma: o funcție — un salariu.

Un primar bătaș

Președintele comisiei intermare din Covăsinț, **Mihai Hăl-măgean**, Sâmbăla trecută, în localul primăriei, a bătut în mod îngrozitor pe locuitorul **Traian Fărcaș**, pe care purta o veche ură și care concurează la alegerile ce vor avea loc la postul de primar al comunei.

Faptul fiind adus la cunoștința celor în drept, urmează să se facă o anchetă iar „primerul”, bătaș să fie îndepărtat dela primărie, ca pe viitor să nu l-se mai facă poftă de a bate în numele legii.

Presă bănețeană sugrumată de cenzură

Ziarul „**CREDINȚA**” scrie: Este pentru prima oară în analele ziaristicele românești, când un prefect de județ cenzurează personal și în mod abuziv ziarele românești.

Modul cum sunt cenzurate ziarele și mai ales cele românești din Banat este scandalos.

D. **Nistor Dimitrie**, prefectul județului Timiș, care face oficiul de cenzor, s'ar putea foarte bine numi, casapul cenzurii.

Fără nici o normă, tale știrile care nu-l convin d-sale, iar pasagiile d'n articolele cari îl subintăză „activitatea”, le modifică.

Și așa... ca să-l convină. Supunem cazul d-lui ministrul de interne.

Organizarea averescanilor în județ

— La Covăsinț —

— D. **General adj. N. Rădescu** procedând la organizarea partidului poporului în județul nostru a fost luni, în fruntea comună Covăsinț, unde a constituit prima organizație comunală. Organizația de Covăsinț s'a constituit din următorii locuitori: **N. Brădean**, președinte; **N. Bogariu**, v. președinte; **Arsenie Luca**, secretar și **Pavel Bogariu**, casier.

Știri Politice

Din inițiativa unui comitet, s'a organizat un banchet în cinstea dlui **Iuliu Maniu**. Banchetul va avea loc în seara de 14 August cor. ora 8 seara în grădina Coloseum **Bragadiru**, (Gib) din București.

Cronica externă

Săptămâna politicii externe s'a resimțit și ea de acalmia generală a vacanței. Numai în Germania, funeraliile naționale acordate marelui Hindenburg au mobilizat lumea dornică să aducă omagiile sale omului care a întrupat toate însușirile rasei sale teutonice: pe câmpul dela Tanenberg, sub un mausoleu, a fost înhumat eroul luptelor ce a dat în acel loc, pentru a crea patriei sale un viitor de hegemonie, care a fost de acum zăvorit în chip simbolic, sub aceeaș lespede cu omul care i-a fost cel mai devotat slujitor.

Sub acelaș consemn al efortului nerăspălit, se pare că va termina și noua ofensivă de presă, pe care au lansat-o, subiect de vară, legitimiștii austrieci, în vederea restaurării Habsburgilor pe tronul imperial din Viena. Această tentativă va întâmpina mereu rezistența dărză a cercurilor diplomatice din Apus și a vecinilor mai apropiați.

Pentru multă lume, care socoate un război posibil, vin două

declarații, spre a risipi îngrijorarea: D-nii **Mussolini** și **L. George** aproape în același timp dar la distanță de câteva mii de kilometri, au ținut să arate că războiul mondial în viitorul apropiat, nu este posibil: condiții psihologice pentru un război, o seamă de popoare sunt pzențe; lipsește totuși un element esențial: materialul și mijloacele precuniare. Astfel că cel puținezece ani, un război de proporții mari este exclus. Este o mangaiere, și aceasta...

În lipsa subiectelor de actualitate imediată, un conflict ar putea să izbucnească între arabi și evrei, în Palestina, capătă amploare. Sunt câteva zeci de morți printre evrei, doctul par a fi provocat orgoliul național și sentimentul religios al arabilor. Complicațiile ce se pot de aci pot fi fatale tendințe cari urmăresc readucerea evreilor din toată lumea în Palestina: pământ al făgăduinței, dispuneri de indigenii cu tradiții vechi, credințe fanatice.

Viața politică

DUPĂ CONSĂTĂTURIA DELA TIMIȘOARA

— Ce se petrece în partidul liberal — Criza politică? — **Manifestația dela Oradea** —

După cum am anunțat, Duminică a avut loc la Timișoara o manifestație politică de o deosebită importanță, prin faptul că acolo au făcut declarații foarte importante atât primul-ministru dl. **Tătărăscu**, cât și șeful partidului guvernamental dl. **Const. Brătianu**. Aceasta în ce privește guvernul și situația din partidul liberal.

Deosebiri de vederi între între acești doi s'au accentuat și cine urmărește cu atenție discursurile dela Timișoara își poate face lesne ideile de „armonia” ce stăpânește astăzi rândurile celor dela putere.

În discursul său, președintele partidului a cerut, hotărât, ridicarea cenzurei și stării de asediu, luptă deschisă adversarilor politici și împotrivire la modificarea Constituției; trei lucruri dintre cari numai unul a fost acceptat de primul-ministru, celelalte fiind menținute în interese superioare etc.

Presă a comentat viu răspunsul șefului guvernului și a tras tot felul de concluzii politice. Ziarul „Indreptarea”, oficiosul partidului poporului considera acest fapt, drept provocarea unei crize de regim.

În adevăr, scrie acest ziar, independent de dezacordul constatat între dl. **Dinu Brătianu**, care s'a rostit categoric împotriva regimului excepțional, cerând ridicarea stării de asediu, și dl. **Tătărăscu** care a afirmat că acest regim trebuie încă menținut, s'a adus în discuțiune o chestiune care pune în joc însăși existența actualului regim politic. E vorba de revizuirea Constituției.

Și conchide, ziarul citat: „Un asemenea guvern nu se bucură de încrederea factorului constituțional”

Evenimentele în curs vor veni să răspundă la cele afirmate de noi. Declarațiile dela Timișoara au provocat o iminentă criză politică.

Grupul „H” a tineretului liberal a ținut, luni, la Oradea o întrunire, și unde au participat o seamă de fruntași ai partidului.

La banchetul ținut după întrunire, dl. **subsecretar de stat la mandă**, a făcut declarații senzaționale, în cari între altele a atacat și problema șefiei partidului liberal. Iată ce a spus dsa:

„În perioada premergătoare transformărilor care trebuie să se facă neapărat în partid, și părăsind rezerva meschină, de rămas fără conducere. Căci înținea șefiei este pentru un tânăr deschisă. Șefii de partid e bărbății de stat nu se împovărează. Pe Duca nu-l poți înlocui nimeni, decât forțe unite ale partidului întreg.”

În momentul de față șef de tem nevoiți să sprijinim Ev. Tătărăscu fiindcă el reprezintă generația nouă și asigură continuitate în conducerea partidului nostru. Ne închinăm fața lui **Dinu Brătianu** care reprezintă o tradiție glorioasă dar trebuie să se sfârșească genda, că șefiile de partid reprezintă acelora ce poartă anumite nume, este de a munci pe deosebire și în sensul programului, pentru a-și câștiga meritele proprii.”

Din cele de mai sus reiese clar, că în partidul liberal sunt mari frământări și în sora vreme conflictul va izbucni, formându-se două curente; unul sufrunte cu actualul și al partidului dl. **Const. Brătianu** sprijinit de cei bătrâni și altul cu **Dinu Brătianu** sprijinit de cei tineri.

În fața acestei situații tineretul liberal socoate necesar că a socotit momentul să se înceapă o acțiune de clarificarea care.

Decemdată pregătite teste terorul necesare în așa mod încât astăzi când problema se va pune în chip mai acut ca să fie rezolvată fără mari frământări și millesc, fără prea mari riscuri. Viitorul apropiat va dovedi că, proută vederile noastre nu dădun greș.

Conducătorii partidului național-jărănesc vor avea o conferință pe plaja băilor Eforie pentru a se răspunde acuzărilor formulate de d. **Dinu Brătianu**.